

Verhalen vol verlangen

Het podium is een plek waar hij zich helemaal thuis voelt en het alter ego van de sluwe spin Anansi is Wijnand Stomp op het lijf geschreven. Maar hij doet meer dan Anansi-tori's vertellen, ook al gaan de meeste voorstellingen die Stichting Kalebas produceert wel over de driehoek die de geleedpotige heeft afgelegd door de slavernij. Een van de terugkerende thema's is dan ook niet voor niets verlangen.

Het idee dat vooral 'zijn' cultuur een rijke orale traditie zou hebben, vindt hij 'pure bullshit'. 'Dat zou minachtend zijn voor ieder ander. Friese en Drentse verhalen zijn bijvoorbeeld prachtig, maar dat vergeten we wel eens. Ik vertel overigens niet over een cultuur, ik maak verhalen uit wereldculturen. Natuurlijk dragen

verhalen normen en waarden over en zijn ze in die zin een weerspiegeling van een bepaalde cultuur. Maar metaforen zijn universeel.' Verhalenverteller Wijnand Stomp (47) heeft een Surinaamse oma, Antilliaanse vader, Nederlandse moeder en is getogen op Curaçao. 'Ik heb dus ruim bloed en ben ruim gepigmenteerd. Ik heb er nooit zo over nagedacht, maar het verhalen vertellen en op een podium staan, zit me toch wel in de genen en de benen. Mijn vader was een groot fantast en mijn moeder en opa hebben allebei toneel gespeeld. Voor mijn gevoel is het podium gewoon de plek waar ik helemaal thuis hoor. Zonder toneel zou ik op straat met iedereen staan lullen.'

Stomp debuteerde op het podium als Anansi en sindsdien lijkt de artistiek leider van Stichting Kalebas onlosmakelijk verbonden met de sluwe spin. 'Iemand zei ooit: jij speelt Anansi niet. Jij bent Anansi. Wij passen ook wel bij elkaar. Anansi houdt van het leven, ik ben ook een levensgenieter. En hoewel ik niet met list en bedrog iets probeer te bereiken, houd ik wel van scherp en slim en assertief. Daarnaast is de Anansi-driehoek heel belangrijk in onze stichting. Wij produceren en verkopen voorstellingen die een link of binding hebben met Ghana, Suriname of de Antillen en Nederland.'

Stomp doet meer dan Anansi-tori's vertellen. Nu reist hij met de voorstelling *Kapitein Codjo en de Orkaanzee* door het land. Een parkwachter op Bonaire vertelde hem ooit over dagboeken van zijn opa waarin helderziende ervaringen en voorspellingen stonden beschreven. Dat fascineerde Stomp. 'Mensen die nog dicht bij de natuur leven, voelen vaak veel meer aan.' Codjo heeft ook een dagboek en daarin wordt een enorme vloedgolf voorspeld. Hij probeert de andere eilandbewoners te waarschuwen, maar die zijn te druk met feestvieren. Codjo heet overigens niet voor niets Codjo. 'Mijn allereerste voorvader op papier, een slaaf, heette zo. Alle jongens die op maandag worden geboren, worden zo genoemd. Daar begint het verhaal ook mee, dat Codjo op een stormachtige maandag werd geboren. Vaak herinneren kinderen zich juist dát nog na de voorstelling.'

Een ander verhaal dat in december in première ging en volgend jaar weer te zien zal zijn, is *Lisa en de Gestolen Winter*. In haar eerste avontuur dat in een prentenboek verscheen, ging Lisa op zoek naar een bruine prins. Wel degelijk een statement tegen de negatieve connotatie van 'zwart' in de meeste sprookjes. 'Bovendien lijkt niemand in het Westen te weten dat er in Afri-

ka heel veel bruine prinsesjes zijn.' Het verhaal zit vol verwijzingen naar het eiland van Stomps jeugd. Lisa woont op het eiland Groot-Caribië, Vogelvriend zit in een door de wind scheefgewaaide dividivboom, de wachters van het kasteel zijn cactussen en ze spelen domino. 'Je hoeft het boek *Dubbelspel* van Frank Martinus Arion maar gelezen te hebben om te snappen dat domino voor mij een metafoor is voor de Antillen.'

Het verhaal gaat over verlangen naar iets wat je niet hebt en leren leven met verschillen. En tussen de regels door is te lezen dat hetgeen je zoekt, vaak vlak onder je neus ligt. Er zitten meerdere lagen in mijn verhalen. Daarom zeg ik ook altijd dat onze voorstellingen voor mensen van 4 tot 104 zijn. Als je maar luistervlees hebt.'

Dit jaar bestaat Stichting Kalebas twintig jaar. In die tijd heeft Stomp zijn publiek wel zien veranderen. 'Niet alleen de samenstelling, maar ook dat kinderen niet meer gewend zijn dat hun fantasie wordt geprikkeld. Dat heeft vast te maken met alle indrukken uit de media. Verbeelding hoort thuis in je hoofd en niet op de computer of televisie.'

Andere dingen veranderen trouwens nooit. 'Nog steeds vragen beleidsmakers en scholen of de voorstelling ook geschikt is voor Marokkaanse en Turkse kinderen... Ik noem mijn voorstellingen inderdaad nooit multicultureel of multidisciplinair. Als je naar voetbal kijkt, heb je het toch ook niet over het interculturele karakter van voetbal? Het gaat om de kwaliteit van het spelletje. Net als dat het hier om de voorstelling gaat.'

► TEKST: KARIN WESSELINK

Zie voor de speellijst: www.kalebas.nl